

doorgeefbrief 49
oktober 2010

gereformeerd *appèl*

Gebedsbijeenkomst '10

Op zaterdag 4 september 2010 werd in kerkgebouw De Lichtkring in Amersfoort de jaarlijkse landelijke gebedssamenkomst van het Gereformeerd Appèl gehouden. Vanuit verschillende invalshoeken werd stilgestaan bij het thema "Bidden om eensgezindheid". "Bidden om eensgezindheid vraagt bescheidenheid", aldus ds. Affourtit uit Amsterdam. Dr.

E.A. de Boer uit Kampen benadrukte vooral ook het 'in Zijn naam' eenparig bidden. Bidden om eensgezindheid brengt ook – het kan niet anders – tot gul vergeven, aldus ds. Fijan uit Wapenveld. In deze Doorgeefbrief worden de meditatie van de drie voorgangers volledig weergegeven.

Bidden om eensgezindheid ... vraagt bescheidenheid

Matteüs 18: 1-9

Vanavond bidden we om eensgezindheid. Het is veelzeggend dat we daarom moeten bidden! Blijkbaar kunnen wij die eensgezindheid niet zelf organiseren. Het moet ons gegeven worden. We moeten er om bidden.

Nu alleen dát besef al moet ons bescheiden maken. En laten we maar eerlijk zijn: die bescheidenheid ligt ons niet zo erg. Daarmee zeg ik niets nieuws. Zo was het ook al in de tijd van Jezus en zijn leerlingen. We hebben er iets over gelezen. De leerlingen komen bij Jezus en vragen: 'Wie is eigenlijk de grootste in het koninkrijk van de hemel?'

Dat is een vraag die ons meer ligt. 'Wie is de grootste?'

Daar werd in de tijd van het NT goed naar gekeken. Bij elke gelegenheid. Bij elke maaltijd, bij plechtigheden in de tempel, in de rechtspraak: wie is de belangrijkste en hoe moeten we hem op een gepaste manier met respect en eerbied behandelen? Wie moet de mooiste, de voorste plaats krijgen? Ach, en eigenlijk is dat nu in onze tijd

nog niet veel veranderd. Zo gaat het in onze samenleving. Laat ik het maar dicht bij mezelf houden: ik merk dat ik best wel onder de indruk kan zijn van iemand die het gemaakt heeft in het leven. En dat ik het ook wel leuk vind als mensen respect voor me hebben en me belangrijk vinden.

'Wie is de grootste?' vragen de leerlingen. Een begrijpelijke, menselijke vraag.

Maar dan gebeurt er iets bijzonders. Iets heel onverwachts.

Jezus roept een kind bij zich en zegt: 'Als je niet verandert (dat wil zeggen: als je dat zoeken van eigen grootheid en belangrijkheid niet opgeeft) en wordt als een kind (een kind dat maatschappelijk en religieus niet meetelt; klein, zwak, afhankelijk, pretentieloos) dan zul je het koninkrijk van de hemel zeker niet binnengaan (dan heb je niets van het koninkrijk van God begrepen en hoor je er niet bij).'

'Wie zichzelf vernedert (dus wie afziet van al zijn pretenties dat hij belangrijk en goed is en dat hij het bij het rechte eind heeft, de waarheid of de zuivere leer in pacht heeft) en wordt als een kind (en wat is worden als een kind anders dan dat je 'Vader' leert zeggen en vol vertrouwen en afhankelijkheid opziet naar Vader?), die is de grootste in het koninkrijk van de hemel'.

Dus de vraag wie de grootste is, mag wel gesteld worden. Als je dan maar wel weet dat het antwoord anders is dan je verwacht.

Want de grootste in het koninkrijk van God is degene die van zichzelf het kleinst denkt. Die verwondert en verrast, vol vertrouwen en afhankelijkheid als een kind 'Vader' leert zeggen tegen God.

Die regel geldt in het Koninkrijk van God en dus ook in de kerk.

Prof. David Bosch, een invloedrijke Zuid-Afrikaanse zendingswetenschapper die in 1992 bij een auto ongeluk omkwam, heeft er eens op gewezen dat in de samenleving de begrippen 'macht', 'status' en 'bezit' bepalen wie en wat je bent. Wij zouden er tegenwoordig waarschijnlijk nog een begrip aan toevoegen: prestatie. Je bent wat je presteert, wat je bezit, welke status en welke macht je hebt.

En, zei prof. Bosch (en dan moet u zich bedenken dat hij dat zei in de tot op het bot verdeelde samenleving van Zuid-Afrika in de tijd van apartheid), in de samenleving geldt de regel dat je moet proberen om de ander in macht, status, bezit (en prestaties) te overtreffen. Dan ben je groter dan die ander. Dan kun je die ander overheersen. Die ander aftroeven.

En weet je wat het probleem is met de kerk, en met ons kerkmensen, zei hij (nogmaals, dat zei hij dus in die apartheidstijd in Zuid-Afrika waarin ook de kerk tot op het bot verdeeld was), de kerk (wij!) zijn daar óók voor gevallen. Ook voor ons, ook in de kerk, gaat het te vaak om macht, status en bezit.

En ik denk dat hij daar gelijk in had. En dat dat niet alleen voor de Zuid-Afrikaanse situatie toen gold, maar ook nu, voor ons, in de verdeelde kerk hier bij ons. Met als gevolg dat het in de kerk heel vaak gaat over eigen gelijk, eigen kerk(je), eigen overtuigingen, eigen gewoonten, eigen cultuur, eigen groep, noem het allemaal maar op.

En dat terwijl de kerk juist een andere, een alternatieve gemeenschap in de wereld zou moeten zijn. Een gemeenschap waarin het niet gaat om macht, aanzien, bezit of prestaties. Maar om geloof, hoop en liefde. Om worden als een kind dat 'Vader' heeft leren zeggen. Om vertrouwen, afhankelijkheid en bereidheid om elkaar en de wereld om ons heen te dienen. Geloof, hoop en liefde, dat zijn we de wereld schuldig.

En als ik dat nu eens toe mag passen op de zaak waarvoor wij hier vanavond bij elkaar zijn gekomen. De eenheid van de kerk. Eensgezindheid waar we om bidden.

Laat ik maar eerlijk zeggen dat ik dan pessimistisch ben als het gaat om landelijke eenheid, die achter vergadertafels bereikt zou moeten worden. In allerlei besprekingen en onderhandelingen. Misschien is het wel zo dat we moeten belijden dat vergadertafels niet zo uitnodigen en stimuleren tot het worden als een kind.

Maar aan de andere kant ben ik heel optimistisch en hoopvol als het gaat om plaatselijke eenheid. Waar leden van verschillende kerken zonder al te veel pretenties eenvoudig met elkaar samenwerken en elkaar leren waarderen in het liefdevol dienen in een hospice, of in evangelisatie-activiteiten of in het werk voor een voedselbank. En die elkaar zo hebben leren kennen als kinderen die samen één Vader hebben. En dan is het geweldig om te mogen zien wat God doet.

Nu zo mogen we bidden om eensgezindheid. In alle bescheidenheid, want er is reden te over om vol vrees en schaamte tot God te naderen. Maar tegelijk mogen we ook vol kinderlijk vertrouwen veel verwachten van wat Vader zal doen.

Ds. C. (Carel) D. Affourtit, Amsterdam

Bidden om eensgezindheid ... zoekt met Christus mee

Matteüs 18:10-20

Eensgezind, eenparig (vertaling 1951) bidden: dat biedt, zegt Jezus, uitzicht op verhooring. 'Ik verzeker het jullie nogmaals: als twee van jullie hier op aarde eensgezind om iets vragen, wat het ook is, dan zal mijn Vader in de hemel het voor hen laten gebeuren' (vs. 19). Het is eensgezindheid die aan het gebed vooraf gaat en in het bidden blijkt. Letterlijk vertaald staat er: als twee van jullie **samenstemmen** (*sumphoonèsoosin*), als twee van jullie **éénstemmig** bidden. Daartoe ook het appèl als gebeds-beweging: uitnodiging tot eenstemmigheid.

Zo spreekt de Heer de leerlingen aan die de voorhoede van het koninkrijk vormen. Die de christelijke gemeente voorgaan. De belofte van verhooring bij eenparig gebed is dus eerst aan hen gericht. Hij belooft zijn aanwezigheid in hun midden als 'twee of drie' in zijn naam vergaderd zijn. Twee of drie 'van jullie', zoals hij in vers 19 zegt [niet 'mensen' algemeen]. Wat een belofte nu het bijna richting Jeruzalem gaat!

Maar een belofte van Hem is nog geen claim van ons. 'Want waar twee of drie [mensen] in mijn naam samen zijn, ben ik in hun midden'. Dit vers wordt gretig mis-

bruikt om de aanwezigheid van de Heer voor ons idee van gemeente of groep te claimen. Bijv. door bevlogen gelovigen die met z'n drieën de doop aan een vierde bedienen. Maar wat moet er gebeuren om werkelijk 'in zijn naam' bij-

een te zijn? Daar moet, om aan het verband van het schriftwoord recht te doen, ook met zonde geconfronteerd worden. Zonde in woord of daad, van een struikelblok vormen of over eigen lede-maten struikelen. Een zwaar Schriftgedeelte. Is hiervan niet de kerkelijke tucht afgeleid – in de fasen die de Dordtse kerkorde aanbrengt? Vermaan onder vier ogen, vervolgens vermaan met meederen, tenslotte aanzegging aan de gemeente (vgl. HC v/a 85). Kerkelijke tucht heeft een nare nasmaak wanneer het als machtsmiddel is ervaren. Wanneer tucht over ambtsdragers en uitsluiting uit het koninkrijk der hemelen samenvielen. Maar gaat het de Heer Jezus daar in Matteüs 18 wel over?

Het is de tweede keer dat het woord valt. Eerder had Jezus gezegd dat hij op 'deze Petra' zijn ekklesia, zijn gemeente zal bouwen (16:17). In Matteüs 18 gaat het erom of je de ander ('een van deze kleinen die in Mij geloven') of jezelf laat struikelen (skandalizoo). Je bestemming is Gehenna of het koninkrijk van de hemel.

Vervolgens tekent Jezus de herder die het ene schaap opzoekt dat uit de kudde van honderd afdwaalt. 'Zo is het ook bij jullie Vader in de hemel: hij wil niet dat een van deze geringen verloren gaat'. Niet door de zonde waartoe jij hem brengen kan. 'Waak ervoor ook maar één van deze geringen te verachten' (vs. 10). Engelen waken en wachten op een commando – om voor die kleine en tegen jou op te treden.

Hoofdlijn is dus: niet jezelf hooghouden, maar meewerken om zondaars te behouden. Maar wat nu als jij niet

degene bent die de ander laat struikelen? 'Als een van je broeders of zusters tegen jé zondigt ...' Het gaat dus over zonde tégen mij. Zo heeft Petrus het ook begrepen (vs. 21). Het is dus niet in de eerste plaats een blauwdruk voor vermaning bij zonde in het algemeen. Specifiek: als ik schade lijd door de verkeerde daad, het woord, het voorbeeld van mijn broeder. Kijk, nu komt dit woord van Jezus al dichterbij in een samenkomst van leerlingen die van elkaar vervreemd zijn en elkaar het nodige verwijten! Wel, zegt de Heer, spreek de ander aan. Onder vier ogen. Dus: sla niet van je af; schrijf geen boze brief; sluit de deur niet. Die eerste stap kost al veel zelfoverwinning: naar de dader toegaan voor een ontmoeting onder vier ogen – voor Gods aangezicht. Je wilt de ander immers van zijn zonde afbrengen en terugwinnen – als je broeder! Hem weer als broer erkennen in de Heer.

Als het niet lukt en hij niet wil luisteren, neem dan nog één of twee anderen mee. Medegelovigen die getuigen kunnen zijn van het optreden van jou en je vervreemde broeder. 'Zodat de zaak zijn beslag krijgt dankzij de verklaring van tenminste twee getuigen' (vs. 16). Twee of drie getuigen: dat is de regel van rechtspraak in het OT. Het getuigenis van twee of drie stáát. (En wie vals getuigt zal zelf de gewenste straf krijgen.) Zo graag wil je de ander afbrengen van zijn zonde, zo graag wil je met hem verzoend worden. Desnoods schakel je de gemeente in. Als zij naar het oordeel van de gemeente niet luisteren, dan keert de verhouding terug van die tussen broeders naar die tussen leerling van de Heer en heiden, c.q. tollenaar – iemand die tot de Heer en door de Heer geroepen moet worden.

Het indringend gebed van vers 19-20: dat moet dus wel gaan om het behouden van een zondaar! De twee die hier op aarde eensgezind bidden, zijn het basisaantal getuigen uit de rechtspraak van het OT. De twee of drie die samen gekomen zijn in Jezus' naam, zijn dat met het oog op die zondigende broeder! In Jezus' naam samen zijn is dus: samen zijn omdat de Vader in de hemel niet wil dat één van deze geringen verloren gaat.

Dr. E. (Erik) A. de Boer, Kampen

Bidden om eensgezindheid ... brengt tot gul vergeven

Matteüs 18 : 21 – 35

Gelukkig is dit een Bijbelgedeelte dat aan duidelijkheid niet te wensen overlaat. Niet dat het dan makkelijk voor ons wordt. Maar deze gelijkenis snapt in elk geval iedereen, toch? Omdat God ons heel veel heeft vergeven, moeten wij elkaar ook kunnen vergeven. En anders trekt God zijn vergeving weer in. Dat is dan het moeilijke en dat lossen we op door te zeggen: als er dan in elk geval maar een hartelijk voornemen van vergeving is (HC Z51). En zo is

het een prachtige conclusie: "Bidden om eensgezindheid... brengt tot gul vergeven". Alleen: het voorbeeld van de Heiland is een vreemd voorbeeld. Het is toch een voorbeeld bij zijn antwoord aan Petrus dat je niet zeven maal, maar zeventig maal zeven maal moet vergeven als iemand tegen jón heeft gezondigd? Waarom dan dit voorbeeld?

Een deel van het antwoord zit in de vraag van Petrus zelf. Die vergeving heeft te maken met het feit dat het om telkens dezelfde overtreding of dezelfde zonde gaat: een hardnekkige zonde en een hardnekkig kwaad! Denk maar aan het voorbeeld dat je als ouders

door je verslaafde zoon of dochter telkens weer bestolen wordt. Dan is één keer vergeven wel mogelijk. Een tweede keer wordt het moeilijker, maar een derde keer wordt het een godswonder! Zo dachten ook de schriftgeleerden. Zij stelden als maat: drie maal vergeven is genoeg, meer hoeft niet.

Maar wat is dan die hardnekkige zonde van jouw broeder of zuster, waarvoor jij zo optreedt als die dienaar in de gelijkenis? Ik geloof stellig dat het antwoord is: omdat de dienaar zich opstelt als koning. Zich inbeeldt dezelfde macht en hetzelfde gezag te hebben als de koning. In de gelijkenis gaat het om – laten we maar zeggen – de minister van financiën. Of tenminste een van de topambtenaren van het ministerie, afdeling belastingen. Het gaat om miljarden die verdwenen zijn. Hoe dan ook, als de zaak aan het licht komt en het dreigt de ambtenaar zijn vrijheid en zijn gezin te kosten – eigenlijk: zijn leven –, dan valt hij op zijn knieën voor de koning. Wonderlijk genoeg vraagt hij niet om vergeving, maar om geduld. Kennelijk ziet hij kans om zijn miljardenschuld binnen de kortste keren te kunnen vereffenen. Je zou dus kunnen denken aan fraude, waarbij hij geld daarvan heeft uitstaan bij medeambtenaren. Daar doet de schuld van zijn collega tenminste wel aan denken. De koning gaat veel verder dan de ambtenaar vraagt: de situatie van deze ambtenaar raakt hem echt tot in het diepst van zijn ziel en hij scheldt de schuld kwijt.

Op het gevaar af te allegoriseren in plaats van de gelijkenis een gelijkenis te laten zijn, wil ik hier toch naar een belangrijke opmerking. Heel deze gelijkenis wijst naar onze enorme schuld door onze zonde. Als het gaat om onze schuld vanwege onze diep ingekankerde zonden tegenover God, dan hebben wij inderdaad de neiging om God om geduld te vragen. Wij lossen dat graag zelf op. Het is onze eer te na! Zonder ons te realiseren dat wij van God genade ontvangen en leven krijgen! Vaak is die schuld in onze ogen ook niet zo groot. Maar die bij een ander ergert ons enorm.

Dat zie je in die ambtenaar. Even later grijpt hij hardvochtig één van zijn collega's bij de keel vanwege een kleine schuld. Hoe kan dat gebeuren? Gewoon, omdat het om dat geld van die fraude gaat. En, omdat alle kleine beetjes helpen je schuld bij de koning te verminderen! Bovendien, zo kun je de zaak misschien wel in de doofpot stoppen. Als het om ons eigen geld gaat, of laten we meteen maar de

koe bij de horens vatten, omdat het om ons eigen gelijk gaat, willen we van geen wijken weten. Dan vergelijken wij ons graag met God. Ik ben zo kwaad nog niet, maar die ander... of die andere kerk... dat moet gestopt worden. De gelijkenis staat niet op zichzelf. En hij staat ook niet alleen in het verband van Petrus' vraag. Het gaat in dit hoofdstuk om de kleinen in Gods koninkrijk. Mensen die je niet moet laten struikelen. Terwijl je best iemand mag wijzen op zijn zonden en hem daarom mag bestraffen. Maar de Here Jezus wil daarbij een grondfout van ons alvast aan de orde stellen: dat wij bij het aanwijzen van de zonde en het mogen en moeten vergeven van elkaar, niet op Gods stoel moeten gaan zitten en zelf oordelen over leven of dood. Dan lopen wij het grote gevaar een ander zulke verschrikkelijk zware lasten op te leggen, dat ze er aan onderdoorgaan. Wij worden onmenselijk, maar weigeren een vinger uit te steken om zelf die last te dragen. Dat vraagt van ons onderscheidingsvermogen. Als het ons werkelijk om toenadering tot elkaar gaat, in hoeverre staan dan zonden in de weg? Zijn de verhoudingen wel juist? Is onze maat wel goed? Daarom is het een indringende vraag: kennen wij God wel? Hebben wij/ heb ik echt een idee van de kwijtschelding van onze/mijn schuld? Leef ik echt met God? Kan ik een ander ruimhartig vergeven? Of modder ik maar wat aan daarmee? Is het mij werkelijk om een leven met God te doen? En wil ik dan aanvaarden dat God mij daarbij miljoenen broeders en zusters cadeau doet? Broeders en zusters met fouten en gebreken? Broeders en zusters die telkens in een zelfde fout kunnen vervallen? Zoals ikzelf telkens in dezelfde fout verval? Ben ik bereid van harte te vergeven? Dat kán. Als je zelf ontdekt hebt dat jouw zonden vergeven zijn door de dood van Christus voor jouw zonden; als je achter je eigen leven het gebroken lichaam van Christus ziet hangen en daardoor ontdekt dat datzelfde gebroken lichaam ook hangt achter het leven van al die broeders en zusters die jij misschien niet zo ziet zitten, als je over jouw zonden en die van je broeders en zusters het verzoenende bloed van Christus ziet, dan kun je telkens weer elkaar zonden vergeven. Dan kun je elkaar opzoeken op een weg van eensgezindheid. En alleen dat gebed maakt de weg vrij tot gulle vergeving.

Ds. D.(Daan) Fijan, Wapenveld

Colofon

Gereformeerd Appèl

Giro 608922

t.a.v. Gereformeerd Appèl te Houten

**Contactadres en
adressenadministratie**

*Elsje Kadijk-van Deursen
Amazoneweg 90
2622 DT Delft
tel. 015-2565015*

Internet

*Website:
www.gereformeerdappel.nl
E-mail:
info@gereformeerdappel.nl of stuur
een mail via een invulformulier*